

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (neljas koda)

12. juuli 2012*

Tarbijakaitse — Tarbijakrediidilepingud — Direktiiv 2008/48/EÜ — Artiklid 22, 24 ja 30 — Siseriiklikud õigusnormid, millega see direktiiv üle võetakse — Kohaldatavus lepingute suhtes, mis on nimetatud direktiivi esemelisest ja ajalisest reguleerimisalast välja jäetud — Kohustus, mida sama direktiiv ei sätesta — Piirang pangatasude osas, mida krediidiandja võib võtta — ELTL artikkelid 56, 58 ja 63 — Kohustus kehtestada siseriiklikus õiguses asjakohane ja tõhus vaidluste lahendamise kohtuväline menetlus

Kohtuasjas C-602/10,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Judecătoria Călărași (Rumeenia) 6. detsembri 2010. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 21. detsembril 2010, menetluses

SC Volksbank România SA

versus

Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor – Comisariatul Județean pentru Protecția Consumatorilor Călărași (CJPC),

EUROOPA KOHUS (neljas koda),

koosseisus: koja esimees J.-C. Bonichot, kohtunikud A. Prechal (ettekandja), L. Bay Larsen, C. Toader ja E. Jarašiūnas,

kohtujurist: V. Trstenjak,

kohtusekretär: ametnik R. Șereș,

arvestades kirjalikus menetluses ja 19. aprilli 2012. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades kirjalikke märkusi, mille esitasid:

- SC Volksbank România SA, esindajad: advokaat M. Niculeasa, advokaat R. Damaschin ja advokaat R. Nanescu,
- Rumeenia valitsus, esindajad: R. H. Radu ja R.-I. Munteanu,
- Tšehhi valitsus, esindajad: M. Smolek ja J. Vlácil,
- Saksamaa valitsus, esindajad: T. Henze ja J. Kemper,

* Kohtumenetluse keel: rumeenia.

- Itaalia valitsus, esindaja: G. Palmieri, keda abistas *avvocato dello Stato* S. Fiorentino,
- Austria valitsus, esindaja: C. Pesendorfer,
- Euroopa Komisjon, esindajad: L. Bouyon ja M. Owsiany-Hornung,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

on teinud järgmise

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus puudutab seda, kuidas tõlgendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2008. aasta direktiivi 2008/48/EÜ, mis käsitleb tarbijakrediidilepinguid ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 87/102/EMÜ (ELT L 133, lk 66, ja parandused ELT 2009, L 207, lk 14, ELT 2010, L 199, lk 40 ja ELT 2011, L 234, lk 46), artikleid 22, 24 ja 30 ning ELTL artikleid 56, 58 ja 63.
- 2 See taotlus esitati SC Volksbank România SA (edaspidi „Volksbank”) ja Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor - Comisariatul Județean pentru Protecția Consumatorilor Călărași (CJPC) (riiklik tarbijakaitseamet, Călărași maakonna tarbijakaitseosakond; edaspidi „RTKA”) vahelises vaidluses, mille ese on Volksbanki ja tema klientide vahelistes tarbijakrediidilepingutes sisalduvad mõned tingimused, mis RTKA sõnul on vastuolus direktiivi 2008/48 ülevõtivate siseriiklike õigusnormidega.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

- 3 Direktiivi 2008/48 põhjendused 3, 4 ja 7 on sõnastatud järgmiselt:

„(3) [...] eri liikmesriikide õigusaktides olid märkimisväärsed erinevused füüsilistele isikutele antavate laenude osas üldiselt ja eelkõige tarbijakrediidi osas. [...]

(4) Nimetatud siseriiklikest erisustest tulenev *de facto* ja *de iure* olukord kahjustab mõningatel juhtudel konkurentsi ühenduse krediidiandjate vahel ja takistab siseturu toimimist neis liikmesriikides, kus on vastu võetud erinevad kohustuslikud nõuded, mis on [nõukogu 22. detsembri 1986. aasta] direktiivis 87/102/EMÜ [tarbijakrediiti käsitlevate liikmesriikide õigus- ja haldusnormide ühtlustamise kohta (EÜT 1987, L 42, lk 48; ELT eriväljaanne 15/01, lk 326), viimati muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 1998. aasta direktiiviga 98/7/EÜ (EÜT L 101, lk 17; ELT eriväljaanne 15/04, lk 36) (edaspidi „direktiiv 87/102”)] sätestatutest rangemad. See piirab tarbijate võimalust kasutada otse ära piiriülese krediidi üha suuremat kättesaadavust. [...]

[...]

(7) Selleks et aidata kaasa hästitoimiva siseturu tekkele tarbijakrediidi valdkonnas, on vaja mitmes põhiküsimuses kujundada ühtlustatud ühenduse raamistik. [...]

4 Direktiivi 2008/48 põhjendustes 9 ja 10 on sätestatud:

„(9) Täielikku ühtlustamist on vaja selleks, et tagada kõikidele ühenduse tarbijatele nende huvide võrdselt kõrgetasemeline kaitse ning luua tõeline siseturg. Seetõttu ei tohiks liikmesriikidel lubada säilitada või kehtestada muid siseriiklikke norme peale käesolevas direktiivis sätestatute. Ühtlustatud normide puudumisel peaks liikmesriikidel olema jätkuvalt õigus säilitada või kehtestada siseriiklikke õigusakte. [...]”

(10) Käesolevas direktiivis sisalduvate mõistetega määratletakse ühtlustamise ulatus. Liikmesriikide kohustus rakendada käesoleva direktiivi sätteid peaks seega piirduma direktiivi reguleerimisalaga, nagu see on määratletud nende mõistetega. Käesolev direktiiv ei tohiks aga piirata liikmesriikidel käesoleva direktiivi sätteid kohaldamast kooskõlas ühenduse õigusaktidega valdkondades, mis ei kuulu direktiivi reguleerimisalasse. Seega võiks liikmesriik säilitada või kehtestada siseriiklikud õigusaktid, mis on vastavuses käesoleva direktiivi sätetega või selle teatavate sätetega, mis käsitlevad käesoleva direktiivi reguleerimisalast välja jäävaid krediidilepinguid, näiteks krediidilepinguid, mille summa on väiksem kui 200 eurot või suurem kui 75 000 eurot. [...]”

5 Selle direktiivi põhjendus 14 on sõnastatud järgmiselt:

„Käesoleva direktiivi reguleerimisalast tuleks välja jätta krediidilepingud, mille alusel antakse krediiti kinnisvara tagatisel. Seda liiki krediit on väga spetsiifilise iseloomuga. Samuti tuleks käesoleva direktiivi reguleerimisalast jätta välja krediidilepingud, mille eesmärk on rahastada maa või olemasoleva või projekteeritava ehitise omandiõiguse omandamist või säilitamist. [...]”

6 Nimetatud direktiivi põhjenduses 44 on sätestatud:

„Turu läbipaistvuse ja stabiilsuse ning eelseisva täiendava ühtlustamise tagamiseks peaksid liikmesriigid kehtestama asjakohased meetmed krediidiandjate tegevuse reguleerimiseks või nende üle järelevalve teostamiseks.”

7 Sama direktiivi artikli 2 „Reguleerimisala” lõikes 2 on sätestatud:

„Käesolevat direktiivi ei kohaldata järgmiste lepingute suhtes:

- a) krediidilepingud, mis on tagatud kas hüpoteegiga või muu võrreldava tagatisega, mida liikmesriigis tavaliselt kinnisvarale seatakse, või mis on tagatud kinnisvaraga seotud õigusega;
- b) krediidilepingud, mille eesmärk on maa või olemasoleva või projekteeritava ehitise omandiõiguse omandamine või säilitamine;
- c) krediidilepingud, mille krediidi kogusumma on väiksem kui 200 eurot või suurem kui 75 000 eurot;

[...]”

8 Direktiivi 2008/48 artikli 22 „Ühtlustamine ja käesoleva direktiivi sätete imperatiivsus” lõikes 1 on ette nähtud:

„Kuna käesolev direktiiv sisaldab ühtlustatud sätteid, ei või liikmesriigid oma siseriiklikus õiguses säilitada või vastu võtta käesolevas direktiivis sätestatust erinevaid sätteid.”

9 Selle direktiivi artikli 24 „Vaidluste kohtuväline lahendamine” lõikes 1 on sätestatud:

„Liikmesriigid tagavad asjakohase ja tõhusa krediidilepinguid käsitlevate tarbijavaidluste lahendamise kohtuvälise menetluse, kasutades olemasolevaid asutusi, kui see on asjakohane.”

10 Vastavalt direktiivi 2008/48 artiklitele 27 ja 29 oli selle direktiivi ülevõtmise tähtpäevaks 11. juuni 2010 – see on kuupäev, millest alates tunnistati kehtetuks direktiiv 87/102.

11 Direktiivi 2008/48 artikli 30 „Üleminekumeetmed” kohaselt:

„1. Käesolevat direktiivi ei kohaldata siseriiklike rakendusmeetmete jõustumise kuupäeval kehtivate krediidilepingute suhtes.

2. Liikmesriigid tagavad siiski, et artikleid 11, 12, 13, 17 ja artikli 18 lõike 1 teist lauset ja artikli 18 lõiget 2 kohaldatakse siseriiklike rakendusmeetmete jõustumise kuupäeval kehtivate tähtajatute krediidilepingute suhtes.”

Rumeenia õigus

12 Direktiiv 2008/48 on siseriiklikusse õigusesse üle võetud valitsuse 11. juuni 2010. aasta kiireloomulise määrusega 50/2010 (Ordonanța de Urgență a Guvernului; *Monitorul Oficial al României*, I osa, nr 389) (edaspidi „OUG 50/2010”).

13 OUG 50/2010 artikli 2 lõikes 1 on sätestatud:

„Käesolevat kiireloomulist määrust kohaldatakse krediidilepingute suhtes, sealhulgas krediidilepingute suhtes, mis on tagatud hüpoteegi või muu õigusega kinnisasjale, samuti krediidilepingute suhtes, mis on mõeldud olemasoleva või projekteeritava kinnisasja omandiõiguse omandamiseks või säilitamiseks, kinnisasja rekonstrueerimiseks, ümberkorraldamiseks, tugevdamiseks saneerimiseks, laiendamiseks või väärindamiseks, ning seda sõltumata krediidi kogusummast.”

14 OUG 50/2010 artiklis 36 on ette nähtud:

„Antava krediidi puhul võib krediidiandja võtta ainult krediiditaotluse läbivaatamise tasu, krediidi haldamise või arvelduskonto haldamise tasu, hüvitist ennetähtaegse tagastamise eest, kindlustuslepingutega seotud kuludele vastavaid tasusid, vajaduse korral leppetrahve ja ühekordset tasu tarbija taotlusel osutatud teenuste eest.”

15 OUG nr 50/2010 artikli 85 lõikes 2 on sätestatud:

„Võimalike vaidluste kohtuväliseks lahendamiseks ja ilma et see piiraks tarbijate õigust esitada kohtule hagi krediidiandjate ja krediidivahendajate vastu, kes on rikkunud käesolevat kiireloomulist määrust või tarbijate õigust pöörduda [RTKA] poole, on vastavalt seadusele 192/2006 vahendamise ja vahendaja kutseala kohta (muudetud ja täiendatud redaktsioonis) tarbijate käsutuses vaidlustamise ja kahju hüvitamise kohtuväline süsteem.”

16 OUG 50/2010 artiklid 86–88 määratlevad sanktsioonide süsteemi, mida RTKA ametnikud võivad selle määruse sätete rikkumise korral rakendada.

17 OUG 50/2010 artikli 94 kohaselt:

„Käesolev kiireloomuline määrus jõustub 10. päeval pärast selle avaldamist *Monitorul Oficial al României* I osas.”

18 OUG 50/2010 artikkel 95 on sõnastatud järgmiselt:

„1. Varem sõlmitud, kuid mitte veel lõppenud lepingute puhul on krediidiandjad kohustatud 90 päeva jooksul alates käesoleva kiireloomulise määruse jõustumisest tagama, et leping viiakse selle määrusega vastavusse.

2. Varem sõlmitud, kuid mitte veel lõppenud lepinguid muudetakse lisadega 90 päeva jooksul alates käesoleva kiireloomulise määruse jõustumisest.

[...]”

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

19 Põhikohtuasjas kõne all olevad Volksbanki ja tema klientide vahelised krediidilepingud sõlmiti enne OUG 50/2010 jõustumist.

20 Need on peamiselt lepingud, millega antakse tarbijale krediiti hüpoteegi või kinnisasjaga seotud muu õiguse tagatisel.

21 Nendes lepingutes on mõned tingimused pangateenuste eest makstavate tasude kohta, mille puhul on Volksbank jätnud endale õiguse neid oma klientidelt nõuda ning mis on ka põhikohtuasjas vaidluse esemeks.

22 Nii on põhikohtuasjas kõne all olevate krediidilepingute tingimuses 3.5 „riskitasu” sätestatud, et krediidi saamiseks võib laenusaaja olla kohustatud tasuma pangale riskitasu laenujäägilt, mida tasutakse iga kuu kogu krediidilepingu kestuse jooksul.

23 Nimetatud lepingute eritingimus 5, mis on samuti pealkirjastatud kui „riskitasu”, täpsustab, et selle tasu suurus on 0,2% laenujäägilt ja seda tasutakse iga kuu maksetähtpäeval kogu krediidilepingu perioodi jooksul.

24 Pärast OUG 50/2010 jõustumist 22. juunil 2010 võttis Volksbank meetmeid krediidilepinguid muutvates lisades vaidlusaluste tingimuste pealkirjade muutmiseks, nimetades need ümber „krediidi haldamise tasuks”, mis on selle määruse artikli 36 kohaselt lubatud tasu, muutmata siiski selle summat.

25 Ka pärast OUG 50/2010 jõustumist tuvastas RTKA Volksbanki juures teostatud kontrolli käigus, et viimane jätkas sellise „riskitasu” võtmist, nagu see on sätestatud kõne all olevates krediidilepingutes ja mis hiljem nimetati ümber „krediidi haldamise tasuks”.

26 RTKA, kes leidis, et sellise tasu võtmine on vastuolus OUG 50/2010 artikliga 36, koostas Volksbankile väärteprotokolli, mille kohaselt määrati viimasele muu hulgas trahv ning täiendavad sanktsioonid. Volksbank vaidlustas selle väärteprotokolli eelotsusetaotluse esitanud kohtus.

27 Volksbank väitis selles kohtus, et mõned OUG 50/2010 sätted on direktiiviga 2008/48 vastuolus. Sellest tulenevalt palus Volksbank ka selle direktiivi eesmärki, milleks on täielik ühtlustamine krediidiasutuste poolt pakutud teenuste vaba liikumise tagamiseks, arvesse võttes nimetatud kohtul põhikohtuasjas neid sätteid mitte kohaldada.

28 Volksbanki sõnul on OUG 50/2010 artikli 2 lõige 1, mille kohaselt on see määrus kohaldatav selliste krediidilepingute suhtes, mis on tagatud hüpoteegi või muu õigusega kinnisasjale, nagu on kõne all põhikohtuasjas, vastuolus direktiivi 2008/48 artikli 2 lõikega 2, kuna see viimane säte näeb sõnaselgelt ette, et seda direktiivi selliste lepingute suhtes ei kohaldata.

- 29 Lisaks väitis Volksbank seoses lepingutega, mida võib käsitada direktiivi 2008/48 reguleerimisalasse kuuluvatena, et OUG 50/2010 artikkel 36 eirab kõnealuse direktiivi reguleerimisala osas, milles see säte käsitleb ammendavat loetelu pangatasudest, mida krediidasutus võib võtta, kuna see direktiiv sätestab õigusnormid üksnes tarbijate piisava teavitamise kohta.
- 30 Lisaks on keeld võtta muid kui nimetatud artiklis 36 loetletud tasusid vastuolus kapitali vaba liikumist ja teenuste osutamise vabadust käsitlevate liidu õigusnormidega.
- 31 Mis puudutab teenuste osutamise vabadust, siis toob see keeld Rumeenias oma teenuseid pakkuvatele krediidasutustele kaasa kulude suurenemise, see aga vähendab nende konkurentsivõimet liidu tasandil. Samuti takistab see väljaspool seda liikmesriiki asuvatel krediidasutustel Rumeenia tarbijakrediidi turule siseneda.
- 32 Seoses kapitali vaba liikumisega ei saaks Rumeenia tarbija enam väljaspool nimetatud liikmesriiki asuvatel ettevõtjatelt krediiti, kuna tal on õigus nõuda OUG 50/2010 sätetega vastuolus oleva tasu või tingimuste tühistamist.
- 33 Lõpuks väidab Volksbank, et tarbija jaoks OUG 50/2010 artikli 85 lõikes 2 ette nähtud võimalus pöörduda otse RTKA poole ning selle asutuse õigus sanktsioone määrata, juhul kui ta leiab, et seda määrust on rikutud, ei ole niisugune sobiv ja tõhus vaidluste kohtuvälise lahendamise viis, nagu seda nõuab direktiivi 2008/48 artikli 24 lõige 1, vaid toob vastupidi kaasa vaidluste kasvu, nagu see juhtus muuseas Rumeenias.
- 34 Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib, et põhikohtuasjas käib vaidlus peamiselt tingimuse nimetusega „riskitasu” kehtivuse üle, mis esineb enne OUG 50/2010 jõustumist sõlmitud krediidilepingutes ning mis pärast jõustumist nimetati ümber „krediidi haldamise tasuks”.
- 35 See kohus leiab, et OUG 50/2010 sätted kehtestati direktiivi 2008/48 ülevõtmiseks kiiruga ning seetõttu tuleb neid kohaldada kooskõlas selle direktiiviga. Siseriiklikud õigusnormid võivad olla nimetatud direktiivi ülevõtmiseks sobimatud ja mittetäielikud.
- 36 Neil asjaoludel otsustas Judecătoria Călărași menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:
- „1. Mil määral tuleb direktiivi 2008/48 artikli 30 lõiget 1 tõlgendada nii, et see keelab liikmesriikidel näha ette, et direktiivi üle võtvat siseriiklikku seadust kohaldatakse ka lepingute suhtes, mis on sõlmitud enne selle siseriikliku õigusakti jõustumist?
 2. Mil määral võtavad [OUG 50/2010] artikli 85 lõike 2 sätted nõuetekohaselt üle direktiivi 2008/48 artikli 24 lõike 1, millega kehtestatakse liikmesriikidele kohustus tagada asjakohane ja tõhus krediidilepinguid käsitlevate tarbijavaidluste lahendamise kohtuvälise menetlus?
 3. Mil määral tuleb direktiivi 2008/48 artikli 22 lõiget 1 tõlgendada nii, et sellega ühtlustatakse tarbijakrediidilepingute sektor täielikult ning see ühtlustamine ei võimalda liikmesriikidel:
 - a. laiendada direktiivis 2008/48 sisalduvate õigusnormide kohaldamisala lepingutele, mis on selle direktiivi kohaldamisalast sõnaselgelt välja arvatud (näiteks hüpoteeklaenulepingud või kinnisasja omandiõigust käsitlevad lepingud) ega
 - b. kehtestada krediidasutustele lisakohustusi nende lepingutasude tüüpide osas, mida nad võivad võtta, või niisuguste võrdlusindeksite osas, millest võib sõltuda muutuv intressimäär siseriikliku ülevõtmisnormi kohaldamisalasse kuuluvates tarbijakrediidilepingutes?

4. Juhul, kui kolmandale küsimusele tuleb vastata eitavalt, siis kas teenuste osutamise vabaduse ja kapitali vaba liikumise põhimõtteid üldiselt ning eelkõige [ELTL] artikleid 56 ja 58 ning artikli 63 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et need ei võimalda liikmesriigil võtta krediidasutuste suhtes meetmeid, millega keelatakse kohaldada tarbijakrediidilepingute suhtes lepingutasusid, mida ei ole loetletud lubatud tasude hulgas, ilma et need viimased oleks kindlaks määratud vastava riigi õigusnormidega?”

Eelotsuse küsimused

Kolmanda küsimuse punkt a

- 37 Kolmanda küsimuse punktiga a, mida tuleb analüüsida esimesena, soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitada, kas direktiivi 2008/48 artikli 22 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus siseriiklik meede, mille eesmärk on selle direktiivi siseriiklikusse õigusesse ülevõtmine ja mille esemelisse reguleerimisalasse kuuluvad sellised krediidilepingud, nagu on kõne all põhikohtuasjas, mille puhul antakse krediiti kinnisasja tagatisel, isegi kui sellised lepingud on nimetatud direktiivi artikli 2 lõike 2 punkti a kohaselt sõnaselgelt selle direktiivi reguleerimisalast välja arvatud.
- 38 Direktiivi 2008/48 artikli 22 lõikest 1, mida tuleb tõlgendada lähtuvalt selle direktiivi põhjendustest 9 ja 10, tuleneb, et see direktiiv näeb seoses selle reguleerimisalasse kuuluvate krediidilepingutega ette täieliku ühtlustamise ning, nagu nähtub nimetatud artikli 22 pealkirjast, on sel imperatiivne iseloom, mida tuleb omakorda mõista selliselt, et liikmesriigid ei või selle ühtlustamisega konkreetselt seotud valdkonnas oma siseriiklikus õiguses säilitada või vastu võtta kõnealuses direktiivis sätestatud erinevaid sätteid.
- 39 Lisaks erineb eelkõige direktiivi 2008/48 põhjenduste 3, 4 ja 7 kohaselt sellega ette nähtud ühtlustamine mitmes esmatähtsas valdkonnas sellest, mis oli ette nähtud direktiiviga 87/102, mis tunnistati kehtetuks ja asendati direktiiviga 2008/48 ning – nagu Euroopa Kohus on selle tuvastanud – millega viidi läbi vaid minimaalne ühtlustamine (vt selle kohta eelkõige 16. novembri 2010. aasta määrus kohtuasjas C-76/10: Pohotovost, EKL 2010, lk I-11557, punkt 66 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 40 Nagu nähtub direktiivi 2008/48 põhjendusest 10, võivad liikmesriigid vastavalt liidu õigusele siiski kohaldada selle direktiivi sätteid valdkondades, mis ei kuulu selle reguleerimisalasse. Nad võivad säilitada ja kehtestada siseriiklikke meetmeid, mis vastavad selle direktiivi sätetele või osadele neist sätetest ning mis hõlmavad krediidilepinguid, mis ei kuulu nimetatud direktiivi reguleerimisalasse.
- 41 Eelotsusetaotlusest nähtub, et põhikohtuasjas kõne all olevad krediidilepingud on põhiliselt kinnisasjaga tagatud krediidilepingud.
- 42 Vastavalt direktiivi 2008/48 artikli 2 lõike 2 punktile a ja tulenevalt selle direktiivi põhjendusest 14 ei kuulu niisugused lepingud seda tüüpi krediidi spetsiifilise iseloomu tõttu selle direktiivi reguleerimisalasse.
- 43 Seetõttu ja nagu selliste lepingutega seonduvalt nähtub käesoleva kohtuotsuse punktist 40 ei ole direktiiviga 2008/48 ette nähtud ühtlustamisega vastuolus, kui liikmesriik laiendab sellistele lepingutele seda direktiivi ülevõtva siseriikliku meetme reguleerimisala selleks, et kohaldada nende lepingute suhtes kõiki selle direktiivi sätteid või mõnda neist.

- 44 Seega tuleb kolmanda küsimuse punktile a vastata, et direktiivi 2008/48 artikli 22 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et sellega ei ole vastuolus siseriiklik meede, mille eesmärk on selle direktiivi siseriiklikusse õigusesse ülevõtmine ja mis laiendab oma esemelist reguleerimisala sellistele krediidilepingutele, nagu on kõne all põhikohtuasjas, mille puhul antakse krediiti kinnisasja tagatisel, isegi kui sellised lepingud on nimetatud direktiivi artikli 2 lõike 2 punkti a kohaselt sõnaselgelt selle direktiivi sisulisest reguleerimisalast välja arvatud.

Esimene küsimus

- 45 Esimese küsimusega, mida tuleb uurida teisena, soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas direktiivi 2008/48 artikli 30 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus siseriiklik meede, mille eesmärk on selle direktiivi siseriiklikusse õigusesse ülevõtmine ja mis määratleb oma ajalise reguleerimisala sellisel viisil, et seda meedet kohaldatakse ka niisuguste krediidilepingute suhtes, nagu on kõne all põhikohtuasjas, mis on selle direktiivi esemelisest reguleerimisalast välja jäetud ja mis on sõlmitud enne nimetatud siseriikliku meetme jõustumist.

Vastuvõetavus

- 46 Rumeenia valitsus leiab, et see küsimus on sõnastatud liiga üldiselt, kuna see osutab tarbijakrediidilepingutele üldiselt, samas kui põhikohtuasi puudutab hüpoteegiga tagatud krediidilepinguid, mis ei kuulu direktiivi 2008/48 esemelisse reguleerimisalasse. Seetõttu on see küsimus osaliselt vastuvõetamatu.
- 47 Euroopa Komisjon märgib, et põhikohtuasi käsitleb hüpoteekkrediidilepingutes sisalduva tingimuse kehtivust. Kuna direktiiv 2008/48 jätab sellised lepingud oma reguleerimisalast välja ja ei sisalda ühtlustatud sätteid lepingutingimuste kohta, siis ei mõjuta vastus esimesele küsimusele tegelikult nimetatud vaidlust.
- 48 Sellega seoses tuleb meenutada, et EÜ artiklis 267 sätestatud menetluses on üksnes asja menetleval ja selle lahendamise eest vastutaval siseriiklikul kohtul kohtuasja eripära arvesse võttes õigus hinnata nii eelotsuse vajalikkust asjas otsuse langetamiseks kui ka Euroopa Kohtule esitatavate küsimuste asjakohasust. Järelikult, kui esitatud küsimused puudutavad liidu õiguse tõlgendamist, on Euroopa Kohus reeglina kohustatud eelotsuse tegema (vt eelkõige 18. märtsi 2010. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-317/08 kuni C-320/08: Alassini jt, EKL 2010, lk I-2213, punkt 25 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 49 Siseriikliku kohtu esitatud eelotsuse küsimusele vastamisest keeldumine on võimalik vaid siis, kui on ilmselge, et liidu õiguse tõlgendamise küsimusel ei ole mingit seost põhikohtuasja asjaolude või esemega või kui kõnealune probleem on oletuslik või kui Euroopa Kohtule ei ole teada talle esitatud küsimusele tarviliku vastuse andmiseks vajalikud faktilised ja õiguslikud asjaolud (vt eelkõige 14. veebruari 2008. aasta otsus kohtuasjas C-450/60: Varec, EKL 2008, lk I-581, punkt 24 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 50 Toimikust nähtub, et käesoleva küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitusi selle kohta, kas seoses niisuguste krediidilepingutega, nagu on kõne all põhikohtuasjas ning mis on direktiivi 2008/48 sisulisest reguleerimisalast välja jäetud ja mis on sõlmitud enne seda direktiivi ülevõtva siseriikliku meetme jõustumist, on nimetatud direktiivi artikli 30 lõikega 1 vastuolus, kui see siseriiklik meede määratleb oma ajalise reguleerimisala nii, et seda kohaldatakse ka sellistele lepingutele.
- 51 Kuna ei ole ilmselge, et asjakohane vastus liidu õiguse tõlgendamise küsimusele ei mõjuta põhikohtuasja lahendamist, siis on Euroopa Kohtul kohustus sellele vastata.

Põhiküsimus

- 52 Nagu nähtub direktiivi 2008/48 põhjendustest 9 ja 10, võivad liikmesriigid põhimõtteliselt määrata kindlaks tingimused, millest lähtuvalt nad laiendavad direktiivi ülevõtvat siseriiklikku korda sellistele krediidilepingutele, nagu on kõne all põhikohtuasjas ning mis ei kuulu ühte valdkondadest, mille suhtes liidu seadusandja soovis ühtlustatud sätteid kehtestada.
- 53 Sellest tuleneb, et kui liikmesriigid võivad nende lepingute puhul kehtestada direktiivi 2008/48 ülevõtvates siseriiklikes õigusnormides eeskirja, mis vastab spetsiaalselt nimetatud direktiivi artikli 30 lõikes 1 sätestatud üleminekumeetmele, siis võivad nad põhimõtteliselt, võttes arvesse EL toimimise lepingu eeskirju ning ilma et see piiraks teiste võimalike asjakohaste teiseste õigusaktide kohaldamist, kehtestada sellise teistsuguse üleminekumeetme, nagu on ette nähtud OUG 50/2010 artikliga 95, mis sätestab, et nimetatud õigusnorme kohaldatakse ka lepingute suhtes, mis on sõlmitud enne selle määruse jõustumist.
- 54 Eelnevatest kaalutlustest lähtudes tuleb esimesele küsimusele vastata, et direktiivi 2008/48 artikli 30 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et sellega ei ole vastuolus siseriiklik meede, mille eesmärk on selle direktiivi siseriiklikusse õigusesse ülevõtmine ja mis määratleb oma ajalise reguleerimisala sellisel viisil, et seda meedet kohaldatakse ka niisuguste krediidilepingute suhtes, nagu on kõne all põhikohtuasjas, mis on selle direktiivi sisulisest reguleerimisalast välja jäetud ja mis on sõlmitud enne nimetatud siseriikliku meetme jõustumist.

Kolmanda küsimuse punkt b

- 55 Kolmanda küsimuse punktiga b, mida tuleb analüüsida kolmandaks, soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas direktiivi 2008/48 artikli 22 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus siseriiklik meede, mille eesmärk on nimetatud direktiivi siseriiklikusse õigusesse ülevõtmine ja mis kehtestab krediidasutustele kohustused, mida selle direktiiviga ei ole ette nähtud, esiteks nende lepingutasude tüüpide osas, mida nad võivad võtta, ja teiseks niisuguste võrdlusindeksite osas, millest võib sõltuda muutuv intressimäär selle siseriikliku meetme reguleerimisalasse kuuluvates tarbijakrediidilepingutes.

Vastuvõetavus

- 56 Rumeenia valitsus ja komisjon väidavad, et see küsimus on vastuvõetamatu osas, milles see viitab võrdlusindeksitele, millest võib sõltuda muutuv intressimäär tarbijakrediidilepingutes.
- 57 Need vastuväited on käesoleva kohtuotsuse punktides 48 ja 49 meenutatud põhimõtetest lähtuvalt põhjendatud.
- 58 Tuleb märkida, et Euroopa Kohtule esitatud toimiku andmetest ei nähtu, et siseriiklik kohaldatav õigusakt sisaldaks õigusnorme, mis kehtestavad krediidasutustele lisaks sellele, mis on sätestatud direktiivis 2008/48, kohustused niisuguste võrdlusindeksite osas, millest võib sõltuda muutuv intressimäär tarbijakrediidilepingutes. Nimetatud toimik ei sisalda selliseid siseriikliku õiguse norme ning eelkõige ei osuta see, et nende üle käiks põhikohtuasjas vaidlus.
- 59 Sellest tuleneb, et kolmanda küsimuse punktile b ei ole vaja vastata osas, milles see viitab võrdlusindeksitele, millest võib sõltuda muutuv intressimäär tarbijakrediidilepingutes.

Põhiküsimus

- 60 Nagu käesoleva kohtuotsuse punktis 40 mainitud on, nähtub eelkõige direktiivi 2008/48 põhjendusest 10, et liikmesriigid võivad krediidilepingute puhul, mis ei kuulu selle direktiivi sisulisse reguleerimisalasse, säilitada ja kehtestada siseriiklikke meetmeid, mis vastavad selle direktiivi sätetele või osadele neist.
- 61 Seetõttu ei ole nende lepingute puhul direktiiviga 2008/48 ja eelkõige selle artikli 22 lõikega 1 vastuolus ka see, kui liikmesriik kehtestab kohustused, mida selle direktiiviga ei ole ette nähtud ning mille eesmärk on tarbijakaitse, nagu seda käesoleval juhul on tehtud OUG 50/2010 artikliga 36, mis sisaldab ammendavat loetelu tasudest, mida krediidiandja võib tarbijalt võtta.
- 62 Ei näi, et sellised tarbijakaitse eeskirjad direktiiviga 2008/48 ühtlustamata valdkonnas mõjutaksid direktiiviga ühtlustatud valdkonnas selle direktiivi aluseks olevat tasakaalu üheltpoolt tarbijakaitse eesmärkide ja teiselt poolt eesmärgi vahel tagada tarbijakrediidi valdkonnas hästtoimiva siseturu tekke.
- 63 Nagu käesoleva kohtuotsuse punktis 38 mainitud on, peab direktiivi 2008/48 artikli 22 lõiget 1, mida tuleb tõlgendada selle direktiivi põhjendustest 9 ja 10 lähtudes, seoses krediidilepingutega, mis ei kuulu selle direktiivi reguleerimisalasse ning millele eelotsusetaotluse osutanud kohus käesoleva küsimuse raames viitab, seda isegi siis, kui põhikohtuasi neid ei puuduta, mõistma selliselt, et nimetatud direktiiv sätestab täieliku ja imperatiivse ühtlustamise, mis takistab selle ühtlustamise puhul konkreetselt välja toodud valdkondades liikmesriikidel säilitada või kehtestada teistsuguseid siseriiklikke õigusnorme kui need, mis direktiivis sisalduvad.
- 64 Seetõttu on liikmesriikidel selliste lepingute puhul õigus kehtestada pangatasude suhtes niisuguseid kohustusi, nagu tulenevad OUG 50/2010 artiklist 36, üksnes tingimusel, et direktiiv 2008/48 ei sisalda selle kohta ühtlustatud sätteid.
- 65 Tuleb märkida, et kuigi direktiiv 2008/48 sätestab kohustuse seoses teabega, mida krediidiandja peab andma eelkõige seoses pangatasudega, mis moodustavad osa krediidi kogumaksumusest direktiivi artikli 3 punkti g tähenduses, siis seevastu ei sisalda see direktiiv sisulisi eeskirju selle kohta, millist tüüpi tasusid võib krediidiandja võtta.
- 66 Lisaks tuleneb direktiivi 2008/48 põhjendusest 44, et turu läbipaistvuse ja stabiilsuse ning eelseisva täiendava ühtlustamise tagamiseks peaksid liikmesriigid kehtestama asjakohased meetmed krediidiandjate tegevuse reguleerimiseks või nende üle järelevalve teostamiseks.
- 67 Seetõttu tuleb kolmanda küsimuse punktile b vastata, et direktiivi 2008/48 artikli 22 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et sellega ei ole vastuolus siseriiklik meede, mille eesmärk on selle direktiivi siseriiklikusse õigusesse ülevõtmine ning mis kehtestab krediidiasutustele kohustused, mida direktiiviga ei ole ette nähtud, nende lepingutasude tüüpide osas, mida nad võivad võtta selle meetme reguleerimisalasse kuuluvates tarbijakrediidilepingutes, isegi kui kõnealune direktiiv selliseid kohustusi ette ei näe.

Neljasküsimus

- 68 Neljanda küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas aluslepingu teenuste osutamise vabadust ja kapitali vaba liikumist käsitlevaid eeskirju, eelkõige ELTL artikleid 56, 58 ja ELTL artikli 63 lõiget 1, tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus siseriikliku õiguse säte, mis keelab krediidiasutustel võtta teatud pangatasusid.

- 69 Kõigepealt tuleb märkida, et puudub vajadus siseriikliku õigusnormi analüüsimiseks aluslepingu kapitali vaba liikumist käsitlevatest eeskirjadest lähtuvalt.
- 70 Kui siseriiklik meede puudutab samaaegselt teenuste osutamise vabadust ja kapitali vaba liikumist, siis tuleb uurida, millises ulatuses mõjutab see põhivabaduste kasutamist ning kas sellistel asjaoludel, nagu on kõne all käesolevas põhikohtuasjas, kaalub üks neist teise üle. Põhimõtteliselt hindab Euroopa Kohus siseriiklikku meedet kahest asjassepuutuvast põhivabadusest ainult ühe seisukohalt, kui ta leiab, et juhtumi asjaolusid arvestades on üks neist vabadustest teise suhtes täiesti teisejärgulise tähendusega ja neid on võimalik käsitleda koos (3. oktoobri 2006. aasta otsus kohtuasjas C-452/04: Fidium Finanz, EKL 2006, lk I-9521, punkt 34).
- 71 Kui Euroopa Kohus nõustub käesoleval juhul Volksbanki väitega, et see säte muudab teistes liikmesriikides asuvate äriühingute poolt pakutava tarbijakrediidi Rumeenia klientidele kättesaamatumaks ja seetõttu kasutavad need kliendid antud teenuseid harvemini ning sellest tulenevalt vähenevad selliseid teenuseid mõjutavad piiriülesed rahavood, siis on see teenuste osutamise vabaduse võimaliku piirangu vältimatu tagajärg (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus Fidium Finanz, punkt 48).
- 72 Mis puudutab põhikohtuasjas kõne all oleva siseriikliku sätte uurimist aluslepingu teenuste osutamise vabadust käsitlevatest eeskirjadest lähtuvalt, siis nähtub Euroopa Kohtu väljakujunenud kohtupraktikast, et krediitiasutuse tegevus, mis seisneb krediidi andmises, kujutab endast teenust ELTL artikli 56 tähenduses (vt eelkõige eespool viidatud kohtuotsus Fidium Finanz, punkt 39).
- 73 Samuti tuleneb väljakujunenud kohtupraktikast, et mõiste „piirang“ ELTL artikli 56 tähenduses hõlmab meetmed, mis keelavad või takistavad teenuste osutamise vabaduse kasutamist või muudavad selle kasutamise vähem atraktiivseks (vt eelkõige 29. märtsi 2011. aasta otsus kohtuasjas C-565/08: komisjon vs. Itaalia, EKL 2011, lk I-2101, punkt 45).
- 74 Seoses küsimusega, millistel asjaoludel võib selline meede, mis on ühtmoodi kohaldatav kõigi Rumeenia territooriumil teenuseid pakkuvate krediitiasutuste suhtes, nagu põhikohtuasjas kõne all olev piirang võtta teatud pangatasusid, kuuluda nimetatud mõiste alla, tuleb meenutada, et liikmesriigi õigusnormid ei kujuta endast aluslepingu mõttes piirangut ainuüksi seetõttu, et teised liikmesriigid kohaldavad oma territooriumil asuvatele samalaadsete teenuste osutajatele vähem rangeid või majanduslikult atraktiivsemaid õigusnorme (vt eelkõige eespool viidatud kohtuotsus komisjon vs. Itaalia, punkt 49).
- 75 Seevastu hõlmab mõiste „piirang“ liikmesriigi meetmeid, mida kohaldatakse küll vahet tegemata, kuid mis mõjutavad teiste liikmesriikide ettevõtjate juurdepääsu turule (vt eelkõige eespool viidatud kohtuotsus komisjon vs. Itaalia, punkt 46).
- 76 Käesoleval juhul ei ole siiski väidetud, et krediidiandjatele kõne all oleva siseriikliku õigusnormiga pandud piirang võtta teatud pangatasusid oleks Rumeenias kehtestatud teiste liikmesriikide krediitiasutustele tegevusloa andmise raames.
- 77 Samuti ei nähtu Euroopa Kohtule esitatud toimikust, et sellise piirangu kehtestamine kujutaks endast tegelikku sekkumist nende ettevõtjate lepinguvabadusse.
- 78 Rumeenia valitsus ja komisjon väidavad ilma, et Volksbank oleks sellele vastuväiteid esitanud, et kuigi põhikohtuasjas kõne all olevad siseriiklikud õigusnormid piiravad krediidilepingus sisalduvate pangatasude arvu, ei sätesta need nõudeid mõõdukate tasumäärade kohta, sest põhikohtuasjas kõne all oleva õigusnormiga ei ole sätestatud ühtegi piirmäära tasu lubatud suuruse ega ka mitte intressimäära kohta üldiselt.

- 79 Seetõttu ei too see siseriiklik õigusnorm, isegi kui selle tõttu võib ilmnedu vajadus kohandada lepingutes teatud tingimusi, iseenesest teise liikmesriigi krediidasutustele Rumeenia turule Rumeenia õigusnormides ettenähtud tingimustele vastavaks sisenemiseks kaasa lisakohustust ning veel vähem toob see kaasa vajaduse neil ettevõtjatel oma kaubanduspoliitikat ja -strateegiat muuta.
- 80 Sellest tuleneb, et Euroopa Kohtule esitatud tõenditest lähtudes ei näi, et nimetatud siseriiklik õigusnorm muudaks nimetatud turule sisenemise vähem atraktiivseks, ning ettevõtja turule sisenemise korral ei näi, et see tõepoolest vähendaks nende ettevõtjate võimet osutada algusest peale traditsiooniliselt Rumeenias asunud ettevõtjatele tõhusat konkurentsi.
- 81 Neil asjaoludel on kõnealuse siseriikliku sätte mõju teenuskaubandusele liiga ebamäärane ja kaudne, et sellist siseriikliku meedet võiks pidada ühendusesisest kaubandust takistavaks (vt analoogia alusel eelkõige 7. aprilli 2011. aasta otsus kohtuasjas C-291/09: Francesco Guarnieri & Cie, EKL 2011, lk I-2685, punkt 17 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 82 Seega tuleb Euroopa Kohtu käsutuses olevate tõendite põhjal otsustada, et selline siseriiklik meede, nagu on kõne all põhikohtuasjas, ei ole vastuolus aluslepingu sätetega, mis käsitlevad teenuste osutamise vabadust.
- 83 Eelnevatest kaalutlustest lähtudes tuleb neljandale küsimusele vastata, et teenuste osutamise vabadust käsitlevaid aluslepingu sätteid tuleb tõlgendada nii, et nendega ei ole vastuolus siseriikliku õiguse normid, mis keelavad krediidasutustel võtta teatud pangatasusid.

Teine küsimus

- 84 Teise küsimusega, mida tuleb analüüsida viimasena, soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas direktiivi 2008/48 artikli 24 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus siseriiklikusse meetmesse, mille eesmärk on direktiivi 2008/48 ülevõtmine, kuuluv õigusnorm, mis lubab tarbijakrediiti puudutavate vaidluste puhul tarbijatel pöörduda otse tarbijakaitseameti poole, kes määrab seejärel krediidasutusele selle siseriikliku meetme rikkumise korral sanktsioonid, ilma et eelnevalt peaks läbima siseriiklike õigusnormidega selliste vaidluste lahendamiseks ette nähtud kohtuvälise vaidluste lahendamise menetlust.

Vastuvõetavus

- 85 Sissejuhatuses tuleb märkida, et kui käesoleval juhul kohaldatakse asjakohast siseriiklikku meedet, st OUG 50/2010 artikli 85 lõiget 2 tarbijakrediitilepingute kontekstis, mis ei kuulu direktiivi 2008/48 ajaliselt reguleerimisalasse, siis on selge, et käesolevas küsimuses käsitletav ühtlustatud säte, st direktiivi 2008/48 artikli 24 lõige 1, muutub selliste lepingute suhtes nimetatud ülevõtmismeetme alusel kohaldatavaks.
- 86 Sellega seoses olgu meenutatud, et Euroopa Kohus on korduvalt tunnistanud ennast pädevaks lahendama liidu õigusnorme puudutavaid eelotsusetaotlusi olukorras, kus põhikohtuasja asjaolud on väljaspool nende õigusnormide kohaldamisala ja kuuluvad seetõttu üksnes liikmesriikide pädevusse, kuid kus need liidu õigusnormid on siseriikliku õigusega muudetud kohaldatavaks seeläbi, et siseriiklik õigus on viidanud nende sisule (vt eelkõige 7. juuli 2011. aasta otsus kohtuasjas C-310/10: Agafitei jt, EKL 2011, lk I-5989, punkt 38 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 87 Euroopa Kohus on seejuures eelkõige toonitanud, et juhul, kui siseriiklikus õiguses järgitakse puhtalt siseriiklike olukordade reguleerimisel liidu õiguses sätestatud selleks, et vältida näiteks oma kodanike diskrimineerimist või võimalikke konkurentsimoonusi või et tagada võrreldavates olukordades ühetaolise menetluse kohaldamine, siis on olemas kindel huvi selle vastu, et lahknevate tõlgenduste

vältimiseks tulevikus tõlgendataks liidu õiguse sätteid ja mõisteid ühetaoliselt, olenemata sellest, millistel asjaoludel neid kohaldatakse (vt eelkõige eespool viidatud kohtuotsus Agafiței jt, punkt 39 ja seal viidatud kohtupraktika).

- 88 Käesoleval juhul on selline huvi olemas, kuna direktiivi 2008/48 artikli 24 lõikes 1 sätestatud ühtlustatud sätte, mida kohaldatakse tarbijakrediidilepingute suhtes ja mis ei kuulu selle direktiivi sisulisse ja ajalisse reguleerimisalasse, eesmärk on tagada ühetaolise menetluse kohaldamine sarnastes olukordades, mis puudutavad selliste lepingutega seonduvate vaidluste kohtuvälist lahendamist.
- 89 Teisalt väidavad nii Rumeenia valitsus kui ka komisjon, et kõnealune teine küsimus on vastuvõetamatu, kuna see käsitleb vaidluste kohtuvälise lahendamise menetlust, samas kui põhikohtuasjas ei ole sellisel menetlusel praktilist rolli. Euroopa Kohtult taotletud tõlgendus ei ole selle küsimuse raames mingil viisil seotud põhikohtuasja esemega.
- 90 Peale selle leiab Rumeenia valitsus, et see küsimus on vastuvõetamatu ka põhjendusel, et eelotsusetaotluse esitanud kohus palub Euroopa Kohtul tõlgendada siseriiklikku õigust, mille tõlgendamine on siseriiklike kohtute ainupädevuses.
- 91 Sellega seoses tuleb märkida, et Volksbank väitis eelotsusetaotluse esitanud kohtus, et kuna siseriikliku meetme, mille eesmärk on direktiivi 2008/48 ülevõtmine, osaks olev õigusnorm, st OUG 50/2010 artikli 85 lõige 2, lubab pöörduda tarbijakaitseameti poole, kes võib seejärel määrata krediidasutusele sanktsioon ilma, et eelnevalt peaks läbima siseriiklike õigusnormidega selliste vaidluste lahendamiseks ette nähtud kohtuvälise vaidluste lahendamise menetlust, siis on see meede vastuolus direktiivi 2008/48 artikli 24 lõikega 1, mis sätestab liikmesriikide kohustuse tagada asjakohane ja tõhus krediidilepinguid käsitlevate tarbijavaidluste lahendamise kohtuväline menetlus.
- 92 Samuti on selge, et põhikohtuasjas määras tarbijakaitseamet, käesoleval juhul RTKA, krediidasutusele, käesoleval juhul Volksbankile, trahvi põhjendusel, et viimase tarbijakrediidilepingud sisaldasid tingimusi, mis olid vastuolus siseriiklike õigusnormidega, mille eesmärk on direktiivi 2008/48 ülevõtmine, ilma et sellel krediidasutusel oleks olnud eelnevalt võimalust see vaidlus kohtuväliselt lahendada.
- 93 Neil asjaoludel tuleb käesoleva kohtuotsuse punktides 48 ja 49 meenutatud põhimõtetest lähtuvalt sedastada, et liidu õiguse tõlgendamise küsimuse korral, mille puhul ei ole ilmselge, et sellele antav asjakohane vastus ei mõjuta põhikohtuasja lahendust, on Euroopa Kohtul kohustus sellele vastata.

Põhiküsimus

- 94 Tuleb märkida, et kui direktiivi 2008/48 artikli 24 lõige 1 nõuab, et vaidluste lahendamise kohtuväline menetlus peab olema asjakohane ja tõhus, siis ei näe see säte ega ükski teine direktiivi 2008/48 säte, mida selle ulatuse tõlgendamisel arvesse tuleks võtta, põhjalikumalt ette menetluste üksikasjalikku korda või omadusi.
- 95 Liikmesriigid peavad järelkult kehtestama nimetatud menetluste korra, sealhulgas sätted nende võimaliku kohustuslikkuse osas, pidades samas silmas selle direktiivi kasulikku mõju (vt analoogia alusel eespool viidatud kohtuotsus Alassini jt, punkt 44).
- 96 On tõsi, et siseriiklikud õigusnormid, mis kehtestavad vaidluste lahendamiseks enne kohtusse pöördumist kohtuvälise lepitusmenetluse, millega tagatakse sellise menetluse süstemaatiline kasutamine, tugevdavad direktiivi 2008/48 kasulikku mõju (vt analoogia alusel eespool viidatud kohtuotsus Alassini jt, punkt 45).

- 97 See aga ei muuda tõsiasja, et direktiivi 2008/48 artikli 24 lõike 1 sõnastusest ega selle eesmärgist ega ka mõnest muust kontekstilisest asjaolust, mida selle sätte tõlgendamisel arvesse saab võtta, ei tulene nõuet, et liikmesriigid peaksid nimetatud sätte ülevõtmisel sellise kohustuse kehtestama.
- 98 Lisaks ei sea direktiiv 2008/48 liikmesriikidele takistusi selleks, kui nad soovivad oma ulatusliku kaalutusõiguse raames, mis neile selle direktiivi puhul krediidilepinguid käsitlevate tarbijavaidluste lahendamise kohtuvälise menetluse korra kehtestamiseks antud on, anda tarbijatele võimalikult ulatusliku juurdepääsu nende huvide kaitseks loodud eriasutustele, eelkõige tulenevalt riskist, et tarbijad, kes üldjuhul on suhetes krediidiandjatega nõrgemal läbirääkimispositsioonil ja omavad vähem teavet, ei tea oma õigustest või neil on raskusi nende teostamisel.
- 99 Lisaks ei saa järeldada, et selline siseriiklik säte, nagu OUG 50/2010 artikli 85 lõige 2, kuivõrd see annab tarbijakaitseametile pädevuse määrata trahve ja tarbijale võimaluse kaebusega otse tarbijakaitseameti poole pöörduda, muudab ainuüksi tulenevalt sellest asjaolust sellise krediidilepinguid käsitlevate tarbijavaidluste lahendamise kohtuvälise menetluse, nagu on põhikohtuasjas siseriikliku õigusega ette nähtud, asjakohatuks, ebatõhusaks ja direktiivi 2008/48 kasulikku mõju mitteamestavaks.
- 100 Eelnevatest kaalutlustest lähtudes tuleb teisele küsimusele vastata, et direktiivi 2008/48 artikli 24 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et sellega ei ole vastuolus siseriiklikusse meetmesse, mille eesmärk on selle direktiivi ülevõtmine, kuuluv õigusnorm, mis lubab tarbijakrediiti puudutavate vaidluste puhul tarbijatel pöörduda otse tarbijakaitseameti poole, kes määrab seejärel krediidiasutusele selle siseriikliku meetme rikkumise korral sanktsioonid, ilma et eelnevalt peaks läbima siseriiklike õigusnormidega selliste vaidluste lahendamiseks ette nähtud kohtuvälise vaidluste lahendamise menetlust.

Kohtukulud

- 101 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule märkuste esitamiseiga seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (neljas koda) otsustab:

- 1. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2008. aasta direktiivi 2008/48/EÜ (mis käsitleb tarbijakrediidilepinguid ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 87/102/EMÜ) artikli 22 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et sellega ei ole vastuolus siseriiklik meede, mille eesmärk on selle direktiivi siseriiklikusse õigusesse ülevõtmine ja mis laiendab oma esemelist reguleerimisala sellistele krediidilepingutele, nagu on kõne all põhikohtuasjas, mille puhul antakse krediiti kinnisasja tagatisel, isegi kui sellised lepingud on nimetatud direktiivi artikli 2 lõike 2 punkti a kohaselt sõnaselgelt selle direktiivi sisulisest reguleerimisalast välja arvatud.**
- 2. Direktiivi 2008/48 artikli 30 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et sellega ei ole vastuolus siseriiklik meede, mille eesmärk on selle direktiivi siseriiklikusse õigusesse ülevõtmine ja mis määratleb oma ajalise reguleerimisala sellisel viisil, et seda meedet kohaldatakse ka niisuguste krediidilepingute suhtes, nagu on kõne all põhikohtuasjas, mis on selle direktiivi sisulisest reguleerimisalast välja jätnud ja mis on sõlmitud enne nimetatud siseriikliku meetme jõustumist.**
- 3. Direktiivi 2008/48 artikli 22 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et sellega ei ole vastuolus siseriiklik meede, mille eesmärk on selle direktiivi siseriiklikusse õigusesse ülevõtmine ning mis kehtestab krediidiasutustele kohustused, mida direktiiviga ei ole ette nähtud, nende**

lepingutasude tüüpide osas, mida nad võivad võtta selle meetme reguleerimisalasse kuuluvates tarbijakrediidilepingutes, isegi kui kõnealune direktiiv selliseid kohustusi ette ei näe.

4. EL toimimise lepingu sätteid teenuste osutamise vabaduse kohta tuleb tõlgendada nii, et nendega ei ole vastuolus siseriikliku õiguse normid, mis keelavad krediidiasutustel võtta teatud pangatasusid.
5. Direktiivi 2008/48 artikli 24 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et sellega ei ole vastuolus siseriiklikusse meetmesse, mille eesmärk on direktiivi 2008/48 ülevõtmine, kuuluv õigusnorm, mis lubab tarbijakrediiti puudutavate vaidluste puhul tarbijatel pöörduda otse tarbijakaitseameti poole, kes määrab seejärel krediidiasutusele selle siseriikliku meetme rikkumise korral sanktsioonid, ilma et eelnevalt peaks läbima siseriiklike õigusnormidega selliste vaidluste lahendamiseks ette nähtud kohtuvälise vaidluste lahendamise menetluse.

Allkirjad